

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LÊ THU HUYỀN

XÂY DỰNG BỘ TIÊU CHUẨN ĐÁNH GIÁ
NĂNG LỰC DẠY HỌC TÍCH HỢP CỦA GIÁO VIÊN
TRONG DẠY HỌC SINH HỌC 11 - TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Thái Nguyên, 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LÊ THU HUYỀN

XÂY DỰNG BỘ TIÊU CHUẨN ĐÁNH GIÁ
NĂNG LỰC DẠY HỌC TÍCH HỢP CỦA GIÁO VIÊN
TRONG DẠY HỌC SINH HỌC 11 - TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

Chuyên ngành: LL & PP dạy học bộ môn Sinh học

Mã số : 60.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN PHÚC CHỈNH

Thái Nguyên, 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, dưới sự hướng dẫn của PGS.TS Nguyễn Phúc Chính. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2014

Tác giả luận văn

Lê Thu Huyền

**XÁC NHẬN
CỦA TRƯỞNG KHOA CHUYÊN MÔN**

**XÁC NHẬN
CỦA GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN**

PGS.TS Nguyễn Phúc Chính

LỜI CẢM ƠN

Với lời biết ơn sâu sắc, em xin gửi lời cảm ơn chân thành đến thầy Nguyễn Phúc Chính – người đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn em hoàn thành luận văn này.

Em cũng xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo khoa Sau đại học, khoa Sinh – KTNN trường ĐHSP Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ em trong suốt thời gian qua.

Xin cảm ơn các thầy, cô giáo các trường THPT trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên đã nhiệt tình cộng tác giúp tôi hoàn thành phần thực trạng và thực nghiệm sư phạm.

Xin cảm ơn Ban giám hiệu, tổ chuyên môn và các bạn đồng nghiệp trường THPT Ngô Quyền đã tạo điều kiện giúp đỡ và góp ý, bổ sung giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2014.

Tác giả luận văn

Lê Thu Huyền

MỤC LỤC

Trang

Trang bìa phụ	
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các từ viết tắt	iv
Danh mục các bảng, biểu.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	4
3. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
4. Nội dung nghiên cứu	4
5. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....	5
6. Giả thuyết khoa học	5
7. Phương pháp nghiên cứu	5
8. Những điểm mới của đề tài	6
9. Cấu trúc của luận văn	6
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA DẠY HỌC TÍCH HỢP	7
1.1. Tổng quan về dạy học tích hợp	7
1.1.1. Trên thế giới	7
1.1.2. Ở Việt Nam.....	8
1.2. Thực trạng năng lực dạy học tích hợp của giáo viên	10
1.3. Một số vấn đề về tích hợp.....	15
1.3.1 Một số khái niệm cơ bản	15
1.3.2. Quan điểm về tích hợp các môn học	17
1.3.3. Các mức độ tích hợp kiến thức trong dạy học.....	20
1.3.4. Nguyên tắc tích hợp các môn học	21
1.3.5. Những thuận lợi và khó khăn khi thực hiện các dạng tích hợp.....	21
Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – Đại học Thái Nguyên	http://www.lrc-tnu.edu.vn/

Chương 2. XÂY DỰNG BỘ TIÊU CHUẨN ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC DẠY HỌC TÍCH HỢP CỦA GIÁO VIÊN TRONG DẠY HỌC SINH

HỌC 11 - THPT	23
2.1. Phân tích cấu trúc nội dung chương trình Sinh học 11	23
2.2. Một số nội dung tích hợp trong dạy học Sinh học 11	26
2.2.1. Tích hợp giáo dục môi trường (GDMT).....	26
2.2.2. Tích hợp giáo dục dân số - sức khỏe sinh sản (DS - SKSS)	33
2.2.3. Tích hợp giáo dục vệ sinh phòng bệnh (VSPB).....	37
2.3. Một số khái niệm cơ bản	41
2.3.1. Tiêu chuẩn	41
2.3.2. Tiêu chí	41
2.3.3. Minh chứng.....	41
2.4. Các căn cứ xây dựng bộ tiêu chuẩn đánh giá năng lực DHTH của GV trong dạy học Sinh học 11	41
2.4.1. Căn cứ pháp lí.....	41
2.4.2. Căn cứ vào thực trạng đánh giá giáo viên	42
2.5. Các nguyên tắc khi xây dựng bộ tiêu chuẩn đánh giá năng lực dạy học tích hợp của giáo viên trong dạy học Sinh học 11	42
2.6. Quy trình xây dựng bộ tiêu chuẩn đánh giá năng lực dạy học tích hợp của giáo viên trong dạy học Sinh học 11.....	43
2.6.1 Bộ hồ sơ năng lực dạy học tích hợp của giáo viên.....	43
2.6.2. Thiết kế bộ tiêu chuẩn đánh giá năng lực dạy học tích hợp của giáo viên trong dạy học Sinh học 11 - THPT	46
2.6.3 Xây dựng phiếu đánh giá năng lực dạy học tích hợp của giáo viên trong dạy học Sinh học 11.....	50
2.6.4. Đánh giá, xếp loại giáo viên theo Chuẩn.....	54
Chương 3. THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	57
3.1. Mục đích thực nghiệm sư phạm	57
3.2. Nội dung thực nghiệm sư phạm	57
3.3. Phương pháp thực nghiệm sư phạm	57

3.3.1. Chọn trường và giáo viên tham gia thực nghiệm sư phạm	57
3.3.2. Bố trí thực nghiệm sư phạm	57
3.4. Kết quả thực nghiệm sư phạm	58
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	63
1. Kết luận.....	63
2. Kiến nghị	63
TÀI LIỆU THAM KHẢO	64

BẢNG KÊ CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Được đọc là
1	BVMT	Bảo vệ môi trường
2	DH	Dạy học
3	DHTH	Dạy học tích hợp
4	DS - SKSS	Dẫn số - sức khỏe sinh sản
5	GD	Giáo dục
6	GDMT	Giáo dục môi trường
7	GV	Giáo viên
8	HS	Học sinh
9	PPDH	Phương pháp dạy học
10	SGK	Sách giáo khoa
11	TC	Tiêu chuẩn
12	tc	Tiêu chí
13	TH	Tích hợp
14	THPT	Trung học phổ thông
15	VSPB	Vệ sinh phòng bệnh

DANH MỤC CÁC BẢNG

Trang

Bảng 1.1 Kết quả khảo sát mức độ nhận thức của GV về DHTH trong dạy học Sinh học 11	11
Bảng 1.2. Tổng hợp kết quả điều tra năng lực DHTH của GV trong dạy học Sinh học 11	12
Bảng 2.1. Nội dung GDMT trong SGK Sinh học 11 [1]	28
Bảng 2.2. Nội dung GD DS –SKSS trong SGK Sinh học 11	35
Bảng 2.3. Nội dung GDVSPB trong SGK Sinh học 11	38
Bảng 2.4. Bộ tiêu chuẩn đánh giá năng lực DHTH của GV trong dạy học Sinh học 11 - THPT	46
Bảng 3.1. Bảng tổng hợp kết quả về năng lực DHTH của GV	58
Bảng 3.2. Bảng tổng hợp kết quả năng lực DHTH GDMT của GV	59
Bảng 3.3. Bảng tổng hợp kết quả năng lực DHTH GD DS - SKSS của GV	60
Bảng 3.4. Bảng tổng hợp kết quả năng lực DHTH GDVSPB của GV	61

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

1.1. Xuất phát từ nhiệm vụ đổi mới phương pháp dạy học và đổi mới sách giáo khoa sau năm 2015

Trong những năm qua, ngành Giáo dục và Đào tạo đang tập trung vào việc đổi mới phương pháp dạy học (PPDH) ở các bậc học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học, nhằm nâng cao chất lượng dạy và học. Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI xác định: "Phát triển giáo dục là quốc sách hàng đầu. Đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt Nam theo hướng chuẩn hoá, hiện đại hoá, xã hội hoá, dân chủ hoá và hội nhập quốc tế, trong đó đổi mới cơ chế quản lý giáo dục, phát triển đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý là khâu then chốt. Tập chung nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, coi trọng giáo dục đạo đức, lối sống, năng lực sáng tạo, kỹ năng thực hành, khả năng lập nghiệp. Đổi mới cơ chế tài chính giáo dục. Thực hiện kiểm định chất lượng giáo dục, đào tạo ở tất cả các bậc học. Xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, kết hợp chặt chẽ giữa nhà trường với gia đình và xã hội". [11]

Thực tiễn phát triển giáo dục Việt Nam hiện nay có ba mâu thuẫn đang tồn tại cần giải quyết:

Một là, mâu thuẫn giữa yêu cầu phát triển nhanh quy mô và gấp rút nâng cao chất lượng của giáo dục với khả năng đáp ứng hạn chế của nền kinh tế và năng lực còn yếu của hệ thống giáo dục.

Hai là, mâu thuẫn giữa khối lượng thông tin, tri thức tăng nhanh trong khi thời gian dành cho giáo dục có hạn đang ngày càng trở nên gay gắt. Điều này đặt ra cho giáo dục bài toán về đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục.

Ba là, mâu thuẫn giữa yêu cầu đổi mới giáo dục với yêu cầu giữ sự ổn định tương đối cho hệ thống.